III. DATORIA EXTERNĂ A REPUBLICII MOLDOVA LA 31.03.2016 (conform Ghidului SDE 2013/MBP6)

Datoria externă brută a Republicii Moldova[14] s-a majorat pe parcursul trimestrului I 2016 cu 61.24 mil. USD (sau cu 1.0 la sută față de trimestrul IV 2015), constituind 6,399.63 mil. USD la 31 martie 2016 (tabelul 32).

Tabelul 32. *Datoria externă brută a Republicii Moldova, la sfârșitul perioadei (mil. USD)*

	2012*	2013*	2014*	2015*	Tr. I 2016
Administrația publică	**1265.59**	**1305.17**	**1320.37**	**1353.69**	**1371.58**
Pe termen lung	*1265.59*	*1305.17*	*1320.37*	*1353.69*	*1371.58*
Împrumuturi	1084.14	1123.89	1149.88	1190.44	1206.00
Alocări DST	181.45	181.28	170.49	163.25	165.58
Banca centrală	**467.34**	**445.07**	**390.70**	**339.29**	**329.64**
Pe termen lung	*467.34*	*445.07*	*390.70*	*339.29*	*329.64*
Împrumuturi	467.34	445.07	390.70	339.29	329.64
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	**581.83**	**856.84**	**579.32**	**351.56**	**338.14**
Pe termen scurt	*189.32*	*423.37*	*278.80*	*146.38*	*135.80*
Împrumuturi	38.85	42.56	37.12	37.25	37.26
Numerar și depozite	144.80	371.33	233.57	101.49	90.90
Alte angajamente aferente datoriei	5.67	9.48	8.11	7.64	7.64
Pe termen lung	*392.51*	*433.47*	*300.52*	*205.18*	*202.34*
Împrumuturi	392.51	433.47	300.52	205.18	202.34
Alte sectoare	**2254.17**	**2485.56**	**2578.83**	**2591.87**	**2634.30**
Pe termen scurt	*1118.78*	*1237.51*	*1266.15*	*1277.01*	*1308.63*
Împrumuturi	30.81	79.20	41.49	46.67	47.04
Credite comerciale și avansuri	987.77	1066.57	1136.92	1146.60	1178.85
Alte angajamente aferente datoriei	100.20	91.74	87.74	83.74	82.74
din care datoria pentru resurse energetice**	94.12	90.12	86.12	82.12	81.12
Pe termen lung	*1135.39*	*1248.05*	*1312.68*	*1314.86*	*1325.67*
Împrumuturi	1135.39	1248.05	1312.68	1314.86	1325.67
Investiții directe: creditare intra-grup	**1450.91**	**1581.74**	**1701.04**	**1701.98**	**1725.97**
Angajamente aferente datoriei întreprinderilor cu investiții directe față de investitorii lor direcți	1450.91	1581.74	1701.04	1701.98	1725.97
Pe termen scurt	13.54	9.71	12.99	11.00	10.96
Pe termen lung	1437.37	1572.03	1688.05	1690.98	1715.01
TOTAL	**6019.84**	**6674.38**	**6570.26**	**6338.39**	**6399.63**

** date revizuite*
***altele decât gazul natural, care sunt reflectate la creditare intragrup, pe termen lung*

Pe sectoare instituționale, la 31.03.2016, datoria externă este repartizată după cum urmează: alte sectoare – 41.2 la sută, administrația publică – 21.4 la sută, investiții directe (creditarea intra-grup) – 27.0 la sută, sectorul societăți care acceptă depozite – 5.3 la sută, banca centrală – 5.1 la sută (diagrama 48).

[14] Stocul total al datoriei externe brute calculate conform standardului MBP6 (SDE 2013) este același ca și în MBP5, dar cu schimbări în structură. Arieratele la deservirea împrumuturilor externe nu sunt reflectate ca o componentă separată, ci împreună cu împrumuturile la care se referă. Celelalte arierate sunt divizate pe scadențe, în special datoria pentru importul de gaze naturale este inclusă în datoria pe termen lung la creditarea intra-grup în cadrul investițiilor directe.

Diagrama 48. *Datoria externă, la sfârșitul perioadei, prezentare sectorială (mil. USD)*

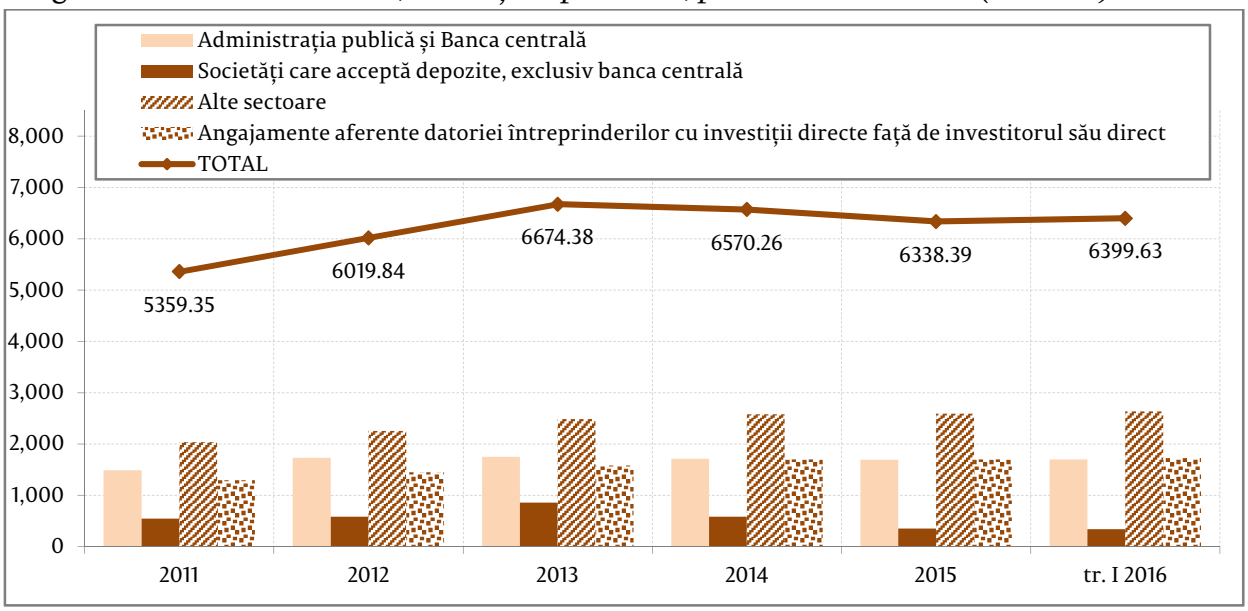

La sfârșitul trimestrului I 2016, *datoria externă publică și public garantată* (26.7 la sută din total) a însumat 1,708.97 mil. USD (a crescut 0.4 la sută față de finele anului 2015), iar cea *privată negarantată* – 4,690.66 mil. USD (a crescut cu 1.2 la sută comparativ cu 31.12.2015) (tabelul 33).

Tabelul 33. *Datoria externă publică, public garantată și datoria privată negarantată, la sfârșitul perioadei (mil. USD)*

	2012	2013	2014	2015	tr. I 2016
Datoria publică și public garantată	**1762.57**	**1774.93**	**1731.05**	**1702.04**	**1708.97**
Pe termen lung	1762.57	1774.93	1731.05	1702.04	1708.97
Împrumuturi	1581.12	1593.65	1560.56	1538.79	1543.39
din care datoria corporațiilor publice și UAT	*46.47*	*38.09*	*34.23*	*25.72*	*24.51*
Alocări de DST de la FMI	181.45	181.28	170.49	163.25	165.58
Datoria privată negarantată	**4257.27**	**4899.45**	**4839.21**	**4636.35**	**4690.66**
Pe termen scurt	*1308.10*	*1660.88*	*1544.95*	*1423.39*	*1444.43*
Împrumuturi	69.66	121.76	78.61	83.92	84.30
Numerar şi depozite	144.80	371.33	233.57	101.49	90.90
Credite comerciale și avansuri	987.77	1066.57	1136.92	1146.60	1178.85
Alte angajamente aferente datoriei	105.87	101.22	95.85	91.38	90.38
Pe termen lung	1498.26	1656.83	1593.22	1510.98	1520.26
Împrumuturi	*1498.26*	*1656.83*	*1593.22*	*1510.98*	*1520.26*
Investiții directe: creditare intra-grup	**1450.91**	**1581.74**	**1701.04**	**1701.98**	**1725.97**
Angajamente aferente datoriei întreprinderilor cu investiții directe față de investitorii lor direcți	1450.91	1581.74	1701.04	1701.98	1725.97
Pe termen scurt	13.54	9.71	12.99	11.00	10.96
Pe termen lung	1437.37	1572.03	1688.05	1690.98	1715.01
TOTAL	**6019.84**	**6674.38**	**6570.26**	**6338.39**	**6399.63**

Evoluția structurii datoriei externe pe scadențe este prezentată în diagrama 49.

Diagrama 49. *Structura datoriei externe pe scadențe la sfârșitul perioadei (mil. USD)*

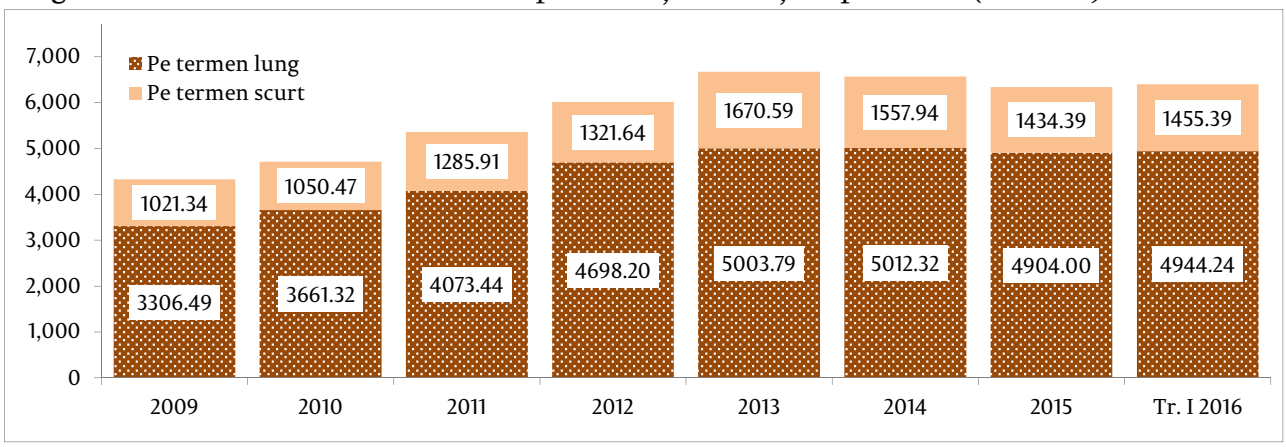

La 31 martie 2016, angajamentele pe *termen lung* au însumat 4,944.24 mil. USD (+0.8 la sută față de 31.12.2015) constând din: împrumuturi de la investitorii direcți în proporție de 34.7 la sută, alte împrumuturi pe termen lung – 62.0 la sută și alocări de DST – 3.3 la sută (diagrama 50 a).

Datoria externă pe *termen scurt* s-a cifrat la 1,455.39 mil. USD (+1.5 la sută față de 31.12.2015) și cuprinde: credite comerciale și avansuri (constituite în majoritate din avansuri primite și facturi neachitate la termen) – 81.0 la sută, conturile și depozitele bancare (la termen și la vedere) ale nerezidenților în băncile licențiate din Republica Moldova – 6.2 la sută, împrumuturi pe termen scurt – 6.5 la sută, precum și alte angajamente aferente datoriei – 6.2 la sută (diagrama 50 b).

Diagrama 50 a. *Structura datoriei externe pe termen lung pe tipuri de angajamente, la sfârșitul tr. I 2016*

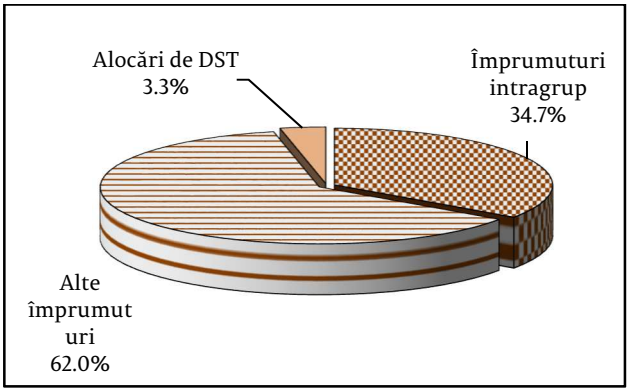

Diagrama 50 b. *Structura datoriei externe pe termen scurt pe tipuri de angajamente, la sfârșitul tr. I 2016*

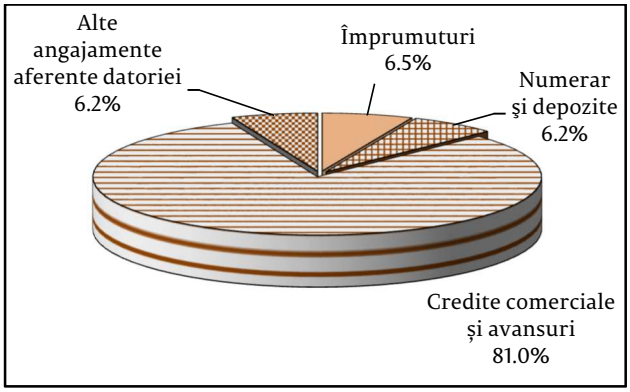

Împrumuturile și alocările de DST constituie 4,416.93 mil. USD (69.0 la sută din datoria externă brută), din care 38.7 la sută sunt ale sectorului public (datoria BNM, datoria de stat directă și datoria privată asumată de stat în urma executării garanțiilor, datoria corporațiilor publice și UAT), iar 61.3 la sută le revin împrumuturilor contractate de agenții economici din sectorul privat, inclusiv în cadrul creditării intragrup (tabelul 34). Față de situația de la sfârșitul trimestrului IV 2015, stocul împrumuturilor și alocărilor de DST a înregistrat o creștere de 0.6 la sută sau 26.89 mil. USD.

Tabelul 34. *Împrumuturi și alocări de DST la sfârșitul perioadei, prezentare sectorială (mil. USD)*

	2012	2013	2014	2015	tr. I 2016
Banca centrală	**467.34**	**445.07**	**390.70**	**339.29**	**329.64**
Împrumuturi (de la FMI)	467.34	445.07	390.70	339.29	329.64
Datoria de stat directă	**1239.92**	**1286.62**	**1305.02**	**1337.02**	**1354.82**
Împrumuturi	1058.48	1105.34	1134.53	1173.77	1189.24
Alocări de DST de la FMI	181.45	181.28	170.49	163.25	165.58
Datoria garantată asumată de stat	**5.64**	**3.55**	**1.10**		
Alte sectoare	5.64	3.55	1.10		
Împrumuturi	5.64	3.55	1.10		
Datoria UAT	**20.02**	**15.00**	**14.25**	**16.67**	**16.76**
Împrumuturi	20.02	15.00	14.25	16.67	16.76
Datoria corporațiilor publice	**26.45**	**23.09**	**19.98**	**9.06**	**7.75**
Alte sectoare	26.45	23.09	19.98	9.06	7.75
Împrumuturi	26.45	23.09	19.98	9.06	7.75
Datoria privată garantată de stat	**3.19**	**1.60**			
Alte sectoare	3.19	1.60			
Împrumuturi	3.19	1.60			
Datoria privată negarantată de stat	**2607.28**	**2912.79**	**2805.28**	**2688.00**	**2707.96**
Bănci	431.36	476.03	337.64	242.43	239.60
Împrumuturi	431.36	476.03	337.64	242.43	239.60
Alte sectoare (inclusiv de la investitorii direcți)	2175.92	2436.76	2467.64	2445.57	2468.36
Împrumuturi	2175.92	2436.76	2467.64	2445.57	2468.36
TOTAL	**4369.84**	**4687.72**	**4536.33**	**4390.04**	**4416.93**

Pe parcursul trimestrului I 2016, Republica Moldova a beneficiat în continuare de sprijinul organizațiilor internaționale, Guvernul și unitățile administrativ-teritoriale (UAT) valorificând 12.60 mil. USD pentru proiecte finanțate din surse externe, situația generală fiind prezentată în tabelul 35.

Tabelul 35. *Împrumuturi și alocări de DST – detalii suplimentare (mil. USD)*

	Stoc la sf. 2015	Intrări	Plăți reale de principal	Fluctuația ratei de schimb	Stoc la sf. Tr. I 2016
Datoria Băncii centrale	**339.29**		**-14.25**	**4.60**	**329.64**
credite multilaterale	339.29		-14.25	4.60	329.64
Datoria de stat directă	**1337.02**	**12.60**	**-20.79**	**25.99**	**1354.82**
credite multilaterale și alocările de DST	1144.80	12.60	-18.46	20.61	1159.55
credite bilaterale	192.22		-2.33	5.38	195.27
Datoria UAT	**16.67**		**-0.29**	**0.38**	**16.76**
credite multilaterale	16.35		-0.27	0.38	16.46
de la alți creditori	0.32		-0.02		0.30
Datoria corporațiilor publice	**9.06**		**-1.53**	**0.22**	**7.75**
credite multilaterale	6.10		-0.41	0.22	5.91
de la alți creditori	2.96		-1.12		1.84
Datoria negarantată de stat	**2688.00**	**45.86***	**-46.32**	**20.42**	**2707.96**
credite multilaterale	193.95		-4.31	7.68	197.32
de la alți creditori	2494.05	45.86	-42.01	12.74	2510.64
TOTAL	**4390.04**	**58.46**	**-83.18**	**51.61**	**4416.93**

**În cadrul tragerilor, conform standardelor metodologice noi, pe lângă tragerile efective (45.02 mil. USD), sunt reflectate convențional și arieratele la dobândă (0.84 mil. USD), ceea ce contribuie la majorarea stocului datoriei.*

Distribuția angajamentelor externe pe principalii creditori este prezentată în tabelul 36.

Tabelul 36. *Împrumuturi externe și alocări de DST la sfârșitul perioadei, specificarea creditorilor (mil. USD)*

	2012	2013	2014	2015	tr. I 2016
Banca centrală	**467.34**	**445.07**	**390.70**	**339.29**	**329.64**
FMI	467.34	445.07	390.70	339.29	329.64
Datoria de stat directă	**1239.92**	**1286.62**	**1305.02**	**1337.02**	**1354.82**
Organisme internaționale	*1039.32*	*1107.08*	*1133.90*	*1144.80*	*1159.55*
BIRD și AID	562.93	568.70	564.16	570.51	583.81
BERD	14.41	32.74	48.06	50.29	52.01
FIDA	54.24	63.84	61.51	61.77	62.65
BDCE	17.82	27.73	27.53	27.00	27.88
BEI	62.03	86.49	124.55	145.78	150.88
FMI	327.89	327.58	308.09	289.46	282.32
Relații bilaterale	*200.60*	*179.54*	*171.12*	*192.22*	*195.27*
SUA	46.07	43.48	40.90	38.31	38.31
Japonia	16.25	10.38	24.62	55.03	58.79
Rusia	84.68	70.06	55.45	53.20	51.82
Romania	8.06	6.72	5.37	4.03	4.03
Germania	30.31	28.64	22.81	19.69	20.06
Austria	9.04	15.21	18.00	18.79	19.48
Turcia	5.56	4.76	3.97	3.17	2.78
altele	0.63	0.29			
Datoria garantată asumată de stat	**5.64**	**3.55**	**1.10**		
Alți creditori	*5.64*	*3.55*	*1.10*		
Datoria a UAT	**20.02**	**15.00**	**14.25**	**16.67**	**16.76**
Organisme internaționale	*11.32*	*13.95*	*14.25*	*16.35*	*16.46*
IFC	4.69	7.07	8.17	5.73	5.73
BEI	6.63	6.88	6.08	8.68	8.87
BERD				1.94	1.86
Alți creditori	*8.70*	*1.05*		*0.32*	*0.30*
Datoria corporațiilor publice	**26.45**	**23.09**	**19.98**	**9.06**	**7.75**
Organisme internaționale	*16.50*	*5.66*	*7.24*	*6.10*	*5.91*
BERD	14.86	5.66	7.24	6.10	5.91
BEI	1.64				
Alți creditori	*9.95*	*17.43*	*12.74*	*2.96*	*1.84*
Datoria privată garantată de stat	**3.19**	**1.60**			
Organisme internaționale	*3.19*	*1.60*			
BERD	3.19	1.60			
Datoria privată negarantată de stat	**2607.28**	**2912.79**	**2805.28**	**2688.00**	**2707.96**
Organisme internaționale	*358.37*	*353.79*	*267.22*	*193.95*	*197.32*
Alți creditori	2248.91	2559.00	2538.06	2494.05	2510.64
TOTAL	**4369.84**	**4687.72**	**4536.33**	**4390.04**	**4416.93**

Datoria de stat directă față de *creditorii multilaterali* la 31 martie 2016 a constituit 1,159.55 mil. USD, în creștere cu 1.3 la sută față de 31.12.2015. Ponderea majoră în soldul datoriei față de creditorii multilaterali au deținut-o: BIRD și AID –50.3 la sută, FMI – 24.3 la sută, BEI – 13.0 la sută, FIDA – 5.4 la sută. Angajamentele față de *creditorii bilaterali* au constituit 195.27 mil. USD, în creștere față de 31.12.2015 cu 1.6 la sută. În structura datoriei față de creditorii bilaterali de menționat ponderea de 30.1 la sută a Japoniei, 26.5 la sută – a Rusiei, 19.6 la sută – a SUA.

Față de organisme internaționale, la situația din 31.03.2016, Republica Moldova, pe ansamblul sectoarelor instituționale, a acumulat datorii sub formă de împrumuturi (inclusiv alocări de DST) în valoare de 1,708.88 mil. USD, față de la alți creditori - de 2,708.05 mil. USD (din care 92.7 la sută reprezintă datorii private negarantate de stat). Ponderea creditării de către organismele internaționale s-a menținut la același nivel de 38.7 la sută din totalul datoriilor sub formă de împrumuturi și alocări de DST.

Evoluția indicatorilor ce vizează deservirea datoriei externe a Republicii Moldova este prezentată în tabelul 37.

Tabelul 37. *Serviciul datoriei externe*

	UM	2012	2013	2014	2015	Tr. I 2016	Tr. I 2016/Tr. IV 2015 (%)
Datoria externă brută la sfârşit de perioadă	mil. USD	6019.84	6674.37	6570.26	6338.39	6399.63	101.0
Datoria externă sub formă de împrumuturi şi alocări de DST	mil. USD	4369.84	4687.72	4536.33	4390.06	4416.92	100.6
Datoria externă publică şi public garantată	mil. USD	1,762.57	1,774.93	1,731.05	1,702.04	1,708.97	100.4
Serviciul datoriei externe publice şi public garantate sub formă de împrumuturi şi alocări de DST (plăţi efective în conformitate cu orarul)	mil. USD	100.63	126.27	110.70	98.28	41.09	41.8
Serviciul datoriei de stat externe (plăţi efective în conformitate cu orarul)	mil. USD	63.95	69.10	66.10	51.76	24.21	46.8
Serviciul datoriei externe publice şi public garantate sub formă de împrumuturi şi alocări de DST / export de bunuri şi servicii	%	3.2	3.7	3.3	3.5	6.7	+3.2 p.p.
Serviciul datoriei de stat externe / export de bunuri şi servicii	%	2.0	2.0	2.0	1.8	4.0	+2.2 p.p.

Anexa 15. Datoria externă a Republicii Moldova la sfârșitul perioadei, 2009 - Tr. I 2016, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6)

milioane USD

	2009*	2010*	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	Tr. I 2016
Administrația publică	**957.50**	**1,116.18**	**1,157.92**	**1,265.59**	**1,305.17**	**1,320.37**	**1,353.69**	**1,371.58**
Pe termen lung	*957.50*	*1,116.18*	*1,157.92*	*1,265.59*	*1,305.17*	*1,320.37*	*1,353.69*	*1,371.58*
Împrumuturi	773.63	934.89	977.77	1,084.14	1,123.89	1,149.88	1,190.44	1,206.00
Alocări de DST	183.87	181.28	180.15	181.45	181.28	170.49	163.25	165.58
Banca centrală	**153.33**	**204.24**	**327.05**	**467.34**	**445.07**	**390.70**	**339.29**	**329.64**
Pe termen lung	*153.33*	*204.24*	*327.05*	*467.34*	*445.07*	*390.70*	*339.29*	*329.64*
Împrumuturi	153.33	204.24	327.05	467.34	445.07	390.70	339.29	329.64
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	**458.53**	**407.49**	**544.95**	**581.83**	**856.84**	**579.32**	**351.56**	**338.14**
Pe termen scurt	*189.98*	*113.18*	*184.17*	*189.32*	*423.37*	*278.80*	*146.38*	*135.80*
Împrumuturi	10.60	10.60	28.85	38.85	42.56	37.12	37.25	37.26
Numerar şi depozite	179.38	101.97	148.99	144.80	371.33	233.57	101.49	90.90
Alte angajamente aferente datoriei		0.61	6.33	5.67	9.48	8.11	7.64	7.64
Pe termen lung	*268.55*	*294.31*	*360.78*	*392.51*	*433.47*	*300.52*	*205.18*	*202.34*
Împrumuturi	268.55	294.31	360.78	392.51	433.47	300.52	205.18	202.34
Alte sectoare	**1,661.76**	**1,804.20**	**2,037.97**	**2,254.17**	**2,485.56**	**2,578.83**	**2,591.87**	**2,634.30**
Pe termen scurt	*831.36*	*937.29*	*1,094.72*	*1,118.78*	*1,237.51*	*1,266.15*	*1,277.01*	*1,308.63*
Împrumuturi	17.30	24.63	26.91	30.81	79.20	41.49	46.67	47.04
Credite comerciale și avansuri	683.96	775.72	947.34	987.77	1,066.57	1,136.92	1,146.60	1,178.85
Alte angajamente aferente datoriei	130.11	136.95	120.46	100.20	91.74	87.74	83.74	82.74
din care datoria pentru resurse energetice**	128.49	123.75	118.84	94.12	90.12	86.12	82.12	81.12
Pe termen lung	*830.40*	*866.91*	*943.25*	*1,135.39*	*1,248.05*	*1,312.68*	*1,314.86*	*1,325.67*
Împrumuturi	830.40	866.91	943.25	1,135.39	1,248.05	1,312.68	1,314.86	1,325.67
Investiții directe: creditare intra-grup	**1,096.71**	**1,179.68**	**1,291.46**	**1,450.91**	**1,581.74**	**1,701.04**	**1,701.98**	**1,725.97**
Angajamente aferente datoriei întreprinderilor cu investiții directe față de investitorul lor direct	1,096.71	1,179.68	1,291.46	1,450.91	1,581.74	1,701.04	1,701.98	1,725.97
Pe termen scurt				13.54	9.71	12.99	11.00	10.96
Pe termen lung	1,096.71	1,179.68	1,284.44	1,437.37	1,572.03	1,688.05	1,690.98	1,715.01
TOTAL	**4,327.83**	**4,711.79**	**5,359.35**	**6,019.84**	**6,674.38**	**6,570.26**	**6,338.39**	**6,399.63**

* date actualizate

** altele decât gazul natural, datoriile pentru care sunt reflectate la creditarea intragrup din cadrul investi ț iilor directe